

Brüssel, 12. juuni 2017
(OR. en)

9305/17

ECOFIN 408
UEM 157
SOC 388
EMPL 302
COMPET 405
ENV 504
EDUC 232
RECH 188
ENER 227
JAI 487

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	ST 9249/17 ECOFIN 379 UEM 128 SOC 357 EMPL 272 COMPET 374 ENV 474 EDUC 202 RECH 158 ENER 198 JAI 449 - COM(2017) 517 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU SOOVITUS, milles käsitletakse Malta 2017. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Malta 2017. aasta stabiilsusprogrammi kohta

Delegatsioonidele edastatakse eespool nimetatud nõukogu soovitus eelnõu, mis põhineb komisjoni ettepanekul COM(2017) 517 final ning mida on muudetud ja milles on kokku lepitud nõukogu erinevates komiteedes.

NÕUKOGU SOOVITUS,

...,

milles käsitletakse Malta 2017. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Malta 2017. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon võttis 16. novembril 2016 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2017) algust. Euroopa Ülemkogu kiitis 9.–10. märtsil 2017 heaks iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteedid.
16. novembril 2016 võttis komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011² alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles Maltat ei nimetatud ühena nendest liikmesriikidest, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu ka soovitusel euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitusel kohta, mille Euroopa Ülemkogu kiitis heaks 9.–10. märtsil 2017. Nõukogu võttis soovitusel euroala majanduspoliitika kohta („euroala soovitus“)³ vastu 21. märtsil 2017.
- (2) Kuna Malta rahaühik on euro ning majandus- ja rahaliidu riigid on üksteisega tihedalt seotud, peaks Eesti tagama allpool esitatud soovitusel 2 kajastuva euroala soovitusel täieliku ja õigeaegse täitmise.
- (3) 2017. aasta aruanne Malta kohta avaldati 22. veebruaril 2017. Selles hinnati Malta edusamme nõukogu poolt 12. juulil 2016 vastu võetud riigipõhiste soovitusel täitmisel, varasematel aastatel vastu võetud riigipõhiste soovitusel järelmeetmete võtmisel ja strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel.
- (4) Malta esitas oma 2017. aasta riikliku reformiprogrammi 18. aprillil 2017 ja oma 2017. aasta stabiilsusprogrammi 2. mail 2017. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

³ ELT C 92, 24.3.2017, lk 1.

- (5) Asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi võeti arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2014.–2020. aasta programmide koostamisel. Nagu on nähtud ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013⁴ artiklis 23, võib komisjon juhul, kui on vaja toetada asjaomaste nõukogu soovitude rakendamist, nõuda, et liikmesriik vaataks läbi oma partnerluslepingu ja asjaomased programmid ning teeks nende muutmise ettepanekud. Suunistes kuidas rakendada meetmeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega, esitas komisjon täiendavad üksikasjad selle kohta, kuidas ta kõnealust sätet kavatseb kasutada.
- (6) Malta suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa. Valitsuse 2017. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks nominaalne eelarvepositsioon püsima 2017.–2020. aastal ülejäägis. Keskpika perioodi eelarve-eesmärki, milleks on tasakaalus eelarvepositsioon, täidetakse jätkuvalt kogu programmiperioodil varuga. Stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse jääma alla 60 % aluslepingus sätestatud kontrollväärtuse, langedes järk-järgult 58,3 %-lt SKPst 2016. aastal 47,6 %-le 2020. aastal. 2017. aasta puhul on eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium usutav ja 2018.–2020. aasta puhul ettevaatlik. Samal ajal võivad programmi rakendamist mõjutada eelarve täitmisest tulenevad riskid.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

- (7) 12. juulil 2016 esitas nõukogu Maltale soovitus kohandada 2017. aastal eelarvet 0,6 % ulatuses SKPst, et liikuda keskpika perioodi eelarve-eesmärgi suunas. Lõplike andmete kohaselt saavutas Malta juba 2016. aastal oma keskpika perioodi eelarve-eesmärgi. Komisjoni 2017. aasta kevadprognoosi kohaselt kasvab struktuurne ülejääk 0,4 %-lt SKPst 2017. aastal 0,7 %-le SKPst 2018. aastal ning ületab seega keskpika perioodi eelarve-eesmärgi. Üldiselt on nõukogu prognooside põhjal seisukohal, et Malta täidab 2017. ja 2018. aastal stabiilsuse ja kasvu pakti nõuded.
- (8) Kuigi keskpika perioodi eelarve-eesmärk täideti ettenähtud tähtajast kolm aastat varem, on kulud kasvanud kiiremini kui potentsiaalne majanduskasv. Kui selline suundumus jätkub, satub ohtu riigi rahanduse jätkusuutlikkus, eelkõige tulude ootamatu ja järsu vähenemise korral. Malta ametiasutused vaatasid läbi riigi kulud mõnes valdkonnas, kus jätkusuutlikkus nõuab erilist tähelepanu: tervishoid, haridus ja koolitus ning sotsiaalkindlustus. Selleks et esitatud soovitused täidaksid oma eesmärgi, tuleb need aegsasti ja tulemuslikult rakendada. Lisaks prognoositakse, et pikemas perspektiivis ohustavad riigi rahanduse jätkusuutlikkust elanikkonna vananemisega seotud kulud, näiteks tervishoiule, pikaajalisele hooldusele ja pensionidele. Elanikkonna vananemisega seotud kulude järsku suurenemist prognoositakse peamiselt pensionikulude tõttu, mis kasvavad rahvastiku vananemist käsitleva 2015. aasta aruande hinnangul 2060. aastaks 3,2 protsendipunkti. Mõni hiljutistest meetmetest võimaldab tõenäoliselt vahendeid kokku hoida. Kokkuhoiust ilmselt aga ei piisa kasvava kulusurve tasakaalustamiseks ja pikaajalise jätkusuutlikkuse otsustavaks parandamiseks. Seetõttu võib olla vaja võtta täiendavaid meetmeid.
- (9) Malta on esitanud mitu meetet, et lahendada pensionisüsteemi kaks probleemi, milleks on tagada ühelt poolt jätkusuutlikkus ja teiselt poolt piisav pensionisissetulek. 2017. aasta eelarves sisalduvad meetmed peaksid veidi vähendama eakate vaesusrisi ja suurendama tagatud miinimumpensioni netoasendusmäära. Üldiselt ilmneb pensionide piisavuse näitajatest, et olukorda saaks veel oluliselt parandada, sealhulgas suure soolise pensionilõhe vähendamise kaudu.

- (10) Teede ülekoormatus on hakanud takistama ettevõtlust; selle majanduslikud ja keskkonnavalasid väliskulud on hinnanguliselt 274 miljonit eurot aastas ja kasvavad prognooside kohaselt veelgi. Ühtlasi tekib liiklusest üha enam kasvuhooonegaaside heiteid, mistõttu Malta ei suuda tõenäoliselt täita 2020. aastaks seoses heidetega võetud eesmäärke. Malta on võtnud vastu ulatusliku riikliku transpordistrateegia kuni aastani 2050 ja transpordi rakendusliku üldkava kuni aastani 2025. Need hõlmavad mitmesuguseid meetmeid sõiduaudode ratsionaalsemaks kasutamiseks, alternatiivsete transpordilahenduste edendamiseks ning mitmeliigiliste ja ühistranspordisüsteemide tõhusmaks rakendamiseks. Kuigi olukord peaks nende meetmete tulemusena märkimisväärselt paranema, suureneb teede koormatus prognooside kohaselt veelgi ja liiklusest tingitud kasvuhooonegaaside heited kuni 2030. aastani eriti ei vähene.
- (11) Finantssektorile on omane märkimisväärne välismaiste finantsasutuste arv, keda tõmbab lisaks muudele teguritele ligi soodne maksukeskkond. Malta on ainus liikmesriik, kus kohaldatakse äriühingu tulumaksu täieliku mahaarvamise süsteemi, samuti võimaldatakse maksude tagastamist. Riik on sõlminud hulgaliselt topeltnmaksustamise vältimise lepinguid ja pakub üksikisikutele soodsate tingimustega maksuresidentsust. Finantsasutuste rahvusvahelise tegevuse järelevalvega on siiski probleeme. Suurem osa finantssektori tehingutest tehakse väljaspool Maltat. Sellega seoses on Malta palunud IMFi ja Maailmapanka viima finantssektori hindamisprogramm läbi 2018. aasta lõpuks. Lisaks on Malta osaline EIOPA 2017. aasta jaanuari otsuses kindlustusjärelevalveasutuste koostöö kohta. Euroopa Keskpang on enda hinnangu ja Malta finantsteenuste ameti otsuse eelnõu põhjal hiljuti otsustanud tühistada väikese internetipanga pangalitsentsi, kes võtab vastu hoiuseid ka väljaspool Maltat.
- (12) Kohtusüsteemi tuleb veelgi tõhustada, kuigi sellel alal on juba tehtud edusamme. Valitsus on esitanud uusi meetmeid ettevõtjatele uue võimaluse andmise ja maksujõuetuse valdkonnas, kuid aeganõudvad maksujõuetuse ja maksekohustustest vabastamise menetlused pärssivad Malta ettevõtluskeskkonda. Lisaks ei ole võlgadest vabastamise raamistikus ette nähtud tähtaegu, mistõttu see ei taga õiguskindlust. Nende puuduste kõrvaldamiseks tehti äriseadustiku muutmisega maksujõuetuse õigusraamistikku märkimisväärsed muudatusi, näiteks nähes ette võimaluse kasutada vahendusmenetlust. Kõnealuste muudatuste mõju tuleb alles analüüsida.

- (13) Tööjõuturul on tekkimas puudus eri valdkondade oskustöötajatest ja pakutavad oskused ei vasta ikka veel täielikult selle vajadustele. Märkimisväärne osa Malta tööjõust on endiselt madala kvalifikatsiooniga. Kuigi haridustase kasvab, on varakult haridussüsteemist lahkumise määr endiselt kõrge. Põhioskuste omandamine on noorte seas endiselt nõrk. Tööandjate osalusel paraneb juurdepääs elukestvale õppele ja selles osalemine, sealhulgas madala kvalifikatsiooniga töötajate seas, kuid neid jõupingutusi tuleb jätkata, sest probleem on tõsine. Eeldatakse, et haridusse ja koolitusse tehtud mahukad investeeringud hakkavad vilja kandma, eriti kui meetmeid tulevikus jätkatakse ja täiustatakse. Tööhõive määr suureneb pidevalt ja töötuse määr on langenud alla 5 %. Tööturul osalemise määr on siiski üks madalaimaid liidus, eriti eakate ja madala kvalifikatsiooniga naiste puhul, mis osutab ühtlasi püsivale sotsiaalse tõrjutuse ohule töötajate hulgas, kellel ei ole majanduses toimuvate kiirete muutustega kohanemiseks vajalikke oskusi. Seepärast tuleks jätkuvalt toetada praeguseid poliitilisi investeeringuid, eelkõige hiljuti loodud riikliku oskuste nõukogu kaudu, ning edasist arengut tuleb tähelepanelikult jälgida.
- (14) Komisjon on Euroopa poolaasta (2017) raames Malta majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud selle tulemused 2017. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka 2017. aasta stabiilsusprogrammi, 2017. aasta riiklikku reformikava ning varasematel aastatel Maltale esitatud soovitude järelmeetmeid. Arvesse ei ole võetud mitte üksnes nende asjakohasust Malta eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka vastavust liidu õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda riigi tulevastes otsustesse liidu tasandi panus ja tugevdada nii liidu üldist majandusjuhtimist.
- (15) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu 2017. aasta stabiilsusprogrammiga tutvunud ja tema arvamus⁵ selle kohta kajastub eelkõige allpool esitatud soovitusel 1,

⁵ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

SOOVITAB Maltal võtta 2017. ja 2018. aastal järgmisi meetmeid:

1. Laiendada käimasolevat kulude läbivaatamist ülejäänud avalikule sektorile ja muuta avaliku sektori kulud tulemuspõhiseks.
2. Tagada Malta riikliku litsentsi alusel tegutsevate finantsasutuste rahvusvahelise tegevuse tõhus riiklik järelevalve tihedama koostöö kaudu vastuvõtvate riikide järelevalveasutustega.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*
